Anul al 54-lea | 12 Pagini | EXEMPLARUL { în România: 3 lei / în străinătate: 6 lei | 16 Pagini | Nr. 210 Luni 2 August 1937

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAŢIUNII SIBIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

JOCUL OPORTUNISMULUI

Netăgăduit, guvernarea actuală a avut în sprijinul său un factor de mare preţ: conjunctura economică. Ba, adversarii insinuiază că acesta ar fi singurul merit real al guvernării de până acum.

Fapt e, că înscăunarea la putere a partidului liberal în toamna anului 1933 a coincidat în exterior, cu apariţia primelor semne de scuturare a crizei mondiale, — odată cu procesul de scurgere treptată a stocurilor şi cu tendinţa de urcare a preţurilor la cereale şi materii prime — iar în interior, cu 4 ani de recolte bune şi foarte bune, care aveau să tragă toate avantagiile de pe urma curentului de preţuri urcate.

Semnele de întremare s'au tot înmulţit şi intensificat şi, ca ţară producătoare de cereale, de combustibili lichizi şi de alte materii prime, care au ţinut, în acest timp, primatul în conjunctura favorabilă a pieţii mondiale, am putut ajunge dela o balanţă deficitară, cum a fost aceea din 1928 şi 1929, la o balanţă puternic activă de circa 6 miliarde în 1935, de peste 8 miliarde în 1936 şi de una record pe 1937, de îndată ce până acum soldul dintre valoarea exportului şi importului se ridică la 7 miliarde.

Această situaţie a permis refacerea treptată a echilibrului în economia generală a ţării, făcând să dispară în bună parte desperechierea ruinătoare dintre preţurile produselor industriale şi cele agricole şi aducând un spor puterii de cumpărare a clasei plugăreşti; tot ea a pus la îndemâna comerţului şi statului mijloacele necesare pentru plăţile externe, a înlesnit refacerea echilibrului bugetar al statului, temeiul ordinei în toată gospodăria financiară a ţării şi, în modul acesta, a asigurat o poziţie întărită devizei naţionale pe piaţa internaţională a schimburilor.

Dacă se poate imputa ceva actualilor diriguitori, este mai degrabă faptul că n'au ştiut să tragă toate foloasele, la timpul cuvenit, pe care desvoltarea activităţii interne şi aceea a comerţului exterior li îngăduia.

Printre aceste omisiuni trebue pusă şi nehotărîrea de a libera economia naţională de neajunsurile restricţiunilor de până acum. Dibuirile timide încercate recent cu lărgirea decontingentării importului şi cu unele înlesniri aduse în circulaţia leilor şi devizelor, se reduc practic la prea puţin lucru şi ele devin mai mult formale decât reale din cauza prea strimtei şi vădit interesatei interpretări a Băncii Naţionale.

Ceeace n'a putut însă izbuti discernământul curagios aplicat realităţilor economice, se pare că va împlini oportunismul politic, ca o platformă bună de speculat în apropiata opoziţie.

Intr'adevăr, după toate semnele arătate, ciclul economic al celor şapte vaci grase se pare că e pe punctul de a se încheia odată cu ciclul guvernării de patru ani a partidului liberal. Seceta, care stăruе, a pus în primejdie cultura porumbului, hrana de căpetenie a populaţiei rurale, cum şi oarzele şi fânețele, care interesează deasemenea în chip vital economia ţărănească. Toate aceste împrejurări nefavorabile par să fi determinat pe actualii guvernanţi să grăbească data retragerii, înainte ca grelele urmări ale proastei conjuncturi agricole să nu se facă simţite cu răsfrângeri asupra creditului actualului guvern. Totul pare a fi calculat ca moştenirea urmărilor şi sarcinilor rezultând de pe urma secetei să fie trecută în timp util noului guvern.

Ei bine, acelaş calcul va determina actualul guvern, în pragul retragerii şi ca o încoronare a operei pozitive ce-şi atribue, să păşiască la revizuirea actualului regim al schimbului valutar, îndrumându-l spre forme mai liberale.

Şi cu aceasta, avem de constatat încă odată rolul precumpănitor al oportunismului politic chiar în domeniile unde nu trebue să dicteze decât considerarea obiectivă a faptelor şi a intereselor, după singurul criteriu valabil, acela al intereselor generale şi permanente ale ţării.

—xox●xox—

I. P. S. Patriarh la Avrig

Avrig, 29 Iulie

Joi, la ora 1 d. a., a sosit în localitate I. P. S. S. dr. Miron Cristea, patriarhul României, oprindu-se la S. S. protopop Ion Cândea, la care a luat şi masa.

LAVINIA — TIZIANO VECELLIO

(Vezi pag. II-a)

Tot „Sărmanii agricultori"

A apărut în unele ziare un comunicat prin care se afirmă că cele cuprinse în articolul meu „Sărmanii agricultori", publicat în „Universul" din 2 Iulie, ar fi neîntemeiate. Autorul comunicatului, într'o formă olimpiană, afirmă, fără nici o dovadă, că socotelile mele sunt greşite, că preţurile ce se oferă agricultorilor sunt favorabile, că nu trebue să calculăm lirele după „bursa neagră", etc. Agricultorii sunt deci fericiţi!

Tonul olimpian al comunicatului e cu atât mai nejustificat cu cât toate cele ce se afirmă prin el sunt lipsite de orice temeiu.

Cum n'am obiceiul de a afirma ceva fără a dovedi, fac autorului comunicatului următoarele întrebări şi comunicări:

1) Este exact sau nu, că preţurile grâului — Chicago şi Liverpool — în ziua de 16 Iulie, sunt respectiv 124,25 dolari pe bushel şi lire sterline 9/11 pe tona engleză? Da! E exact, căci publicaţiunile oficiale o dovedesc.

2) Este exact sau nu, că dolarul cota în acea zi la Banca Naţională 137,31 lei, iar în târgul liber 177 lei, şi că lira sterlină cota 674,82 lei la B. N. R. şi 885 lei în târgul liber?

Da, este exact, căci toate publicaţiunile dovedesc exactitatea matematică a celor ce afirm.

3) Este prin urmare perfect exact, după aceste date, că preţul mondial al grâului este de 63.000 lei vagonul, — dacă se socoteşte lira sterlină după cursul B. N. R. — şi de 80.000 lei vagonul dacă se ia cursul lirei, cel adevărat, de 885 lei.

4) Adăugând costul încărcatului pe vapor la preţurile linie siloz, cost care nu întrece 2.500 lei de vagon, ajungem că se plăteşte producătorilor români, grâul încărcat pe vagon, cu 52.000—53.000 lei vagonul, în loc de 63.000 respectiv 80.000 lei cât s'ar cuveni. E de observat apoi, că dacă cineva, de exemplu din Atena, ar cumpăra grâu din Chicago sau Liverpool, el va plăti pe lângă preţul mondial din aceste din urmă localităţi — deci de la origină — şi preţul navlului de la aceste porturi până la Atena.

5) Grâul ce se cumpără de la noi cu preţul de 52.000 lei e de prima calitate (80 kg. la hectolitru şi maximum 3% corpuri străine), absolut comparabil, dacă nu superior grânelor americane, cari au mai puţin gluten ca grânele româneşti. Dealtmitrelea grâul românesc e cotat la Roterdam 8,40 florini olandezi, deci 62.400 respectiv 80.000 lei vagonul, după cum să ia pentru florini cursul B. N. R. sau al târgului liber.

6) *Este exact că dacă guvernul ar da libertate exportului de cereale şi de devize, agriculturii ar încasa pe lira sterlină 885 lei şi ar obţine pe vagonul de grâu 80.000 lei? Da. este exact!*

7) Este exact că statul a perceput la fiecare kilogram de grâu 90 bani deci 9000 lei de vagon? (Decretul Regal 2786). Ce fel de încurajare a agriculturii este aceasta? Va continua să perceapă această taxă?

Din cele de mai sus rezultă că comunicatul olimpian apărut în unele ziare rămâne o simplă afirmaţiune, lipsită de orice bază.

Chestiunea de faţă n'are nici un caracter politic. Nu urmăresc câtuşi de puţin o dificultate guvernului. Din contra. Insă e la mijloc adevărul situaţiunei în care se găsesc agricultorii şi care reclamă un examen serios şi binevoitor din partea guvernanţilor.

TANCRED CONSTANTINESCU

N. B. In momentul când termin articolul, citesc în „Argus" o notă a d-lui Brancovici. D-sa observă că bushelul are 27,21 nu 27,50 kg. şi că cotaţiunea la Liverpool e alta. Diferenţele semnalate de d. Brancovici ar dovedi că preţul de vagon al grâului este *şi mai mare* decât cel arătat de mine.

Restul obiecţiunilor d-lui Brancovici sunt rezolvate prin observaţiunile de mai sus, de sub punctele 4 şi 5.

T. C.

Condamnat la moarte, executat cu gaze otrăvitoare

Kaunas, 30 (Radio Central). *Până acum în Lituania, condamnaţii la moarte erau executaţi prin împuşcare.*

De câtva timp, s'a introdus un nou procedeu în executarea lor, prin aceea că sunt omorâţi cu gaze toxice.

Zilele acestea, un condamnat la moarte a fost executat fiind introdus într'o celulă cu gaze toxice, unde a murit după şapte minute.

FOC MARE LA DARABANI

Darabani, 30 Iulie

Astă noapte pe la ora 2 a isbucnit un foc violent în târgul Darabani.

Focul a distrus 25 case. Pagubele sunt foarte mari.

—xox○xox—

Reichul a interzis pelerinagiile la Roma?

Cetatea Vaticanului, 30 (Rador). — *„Osservatore Romano" reproduce o informaţie din Bâle, afirmând că în Germania au fost interzise cu desăvârşire pelerinagii la Roma.*

Calomniatorii ţării

Poşta mi-a adus o scrisoare din Elveţia. Am deschis-o cu un sentiment de emoţie, trezită de amintiri ce mă leagă de acea ţară aşa de frumoasă şi ospitalieră. In plic, am găsit un memoriu tipărit şi câteva rânduri bătute pe un petec de hârtie de culoare roşie. Rândurile acestea sunt scrise într'o limbă franceză foarte aproximativă, deşi autorul lor locueşte la Geneva, care, precum se ştie, este oraşul cel mai franţuzesc din Elveţia.

Lăsând la o parte acest amănunt, iată cum glăsuesc ele în traducerea românească: „Răspuns la articolul d-tale din 18 Iulie 1937: „Congrese de ale minorităţilor". Minciunile voastre nu mai prind! Trebue să fii naiv, ca să crezi că străinii nu cunosc adevărul. Veţi pierde Basarabia şi Bucovina din cauza tiraniei introdusă în aceste provincii".

Am citit din nou articolul care mi-a prilejuit acest răspuns ce cuprinde o ameninţare aşa de grozavă. L-am citit mai ales cu intenţia de a descoperi „minciunile" ce aş fi înşirat şi pe cari străinii nu le mai cred. Articolul fusese scris în legătură cu un congres al minorităţilor, ce s'ar fi deschis la Londra.

In acel articol spuneam, între altele, că, de cele mai multe ori, participanţii la astfel de congrese îşi atribue cu dela sine putere, titlul şi mandatul de exponenţi ai minorităţilor respective, că este o legendă şi o calomnie afirmaţia ce se face la astfel de congrese, cum că minorităţile etnice şi religioase din România ar fi prigonite şi că, dacă e vorba de prigoană, noi, românii, suntem cei mai îndreptăţiţi să ne plângem de tratamentul neomenos de care au parte minorităţile etnice româneşti din celelalte state, minorităţi lipsite de drepturile cele mai elementare.

In sprijinul acestor adevăruri, invocam stări de fapt ce n'au cum să fie tăgăduite ori înlăturate. Totuş, ni se aruncă învinuirea că „minţim" şi grozava ameninţare că, din cauza administraţiei tiranice, vom pierde Basarabia şi Bucovina! Să te cutremuri de groază şi mai multe nu!

Insă, aşa cum am învăţat din dreptul roman, audiatur et altera pars.

In cazul de faţă, să vedem ce cuprinde memoriul tipărit, de care am pomenit la începutul rândurilor de faţă.

Memoriul, care nu e chiar aşa de proaspăt, deoarece poartă data de 16 Februarie 1937, este adresat, aşa cum se întâmplă aproape cu toate memoriile de genul acesta, Secretariatului Societăţii Naţiunilor. Se ocupă numai de situaţia minorităţii ucrainiene din România. Totuşi, printre semnatari, nu e nici un ucrainian, ci cu toţii — în număr de zece — sunt englezi. Englezii aceştia, cari pot cunoaşte foarte bine chestiunile privitoare la ţara lor, fac însă dovada că sunt chinezi, când se ocupă de stările de lucruri din România.

La întrebarea de ce se amestecă unde nu le fierbe oala, s'ar putea da un răspuns bine întemeiat: ca să se afle în treabă. Pe semne, au încercat să-şi alunge plictiseala — spleen-ul — de care sunt atinşi atâţia din conaţionalii lor. Şi cine ştie prin ce întâmplare au aflat că în România este o minoritate ucrainiană pentru care ar putea cere drepturi şi privilegii mai mari decât cele de care se bucură actualmente această minoritate.

Şi aşa, onorabilii fii ai îndepărtatului Albion s'au improvizat în apărători ai minorităţii ucrainiene din Bucovina şi din Basarabia. Se prea poate că nici nu-şi dau seama că, luând în deplină necunoştinţă de cauză, apărarea unei populaţiuni, pe care nimeni nu o asupreşte, aruncă asupra poporului român şi asupra administraţiei române învinuiri, care sunt adevărate calomnii.

N'au, bunăoară, cum să ştie aceşti englezi, că măsurile de ordin şcolar, adică sporirea şcoalelor române în Bucovina, erau impuse de o elementară datorie de dreptate. De datoria de a restabili un echilibru pe care defuncta administraţie austriacă îl stricase cu intenţii bine lămurite: pe de o parte, copleşirea prin imigranţi ucrainieni a elementului românesc băştinaş din Bucovina, iar, pe de altă parte, crearea unei chestiuni ucrainiene, care să servească drept manevră politică îndreptată împotriva Rusiei ţariste.

Justiţia imanentă a făcut ca vremurile de restrişte şi de prigoană pentru românii din Bucovina — ca şi pentru cei din Basarabia — să ia sfârşit pentru totdeauna, iar o datorie elementară a impus luarea de măsuri de apărare a fraţilor noştri în propria lor ţară.

N. BATZARIA

—xox●xox—

Destituirea comandantului flotei sovietice din Extremul Orient

Karbin, 30. (Radio-Central). — In goana după trotzkişti, acţiunea „de purificare" din Rusia Sovietică, s'a întins şi asupra elementelor politice din Extremul Orient.

Astfel, ziarul „Naş Put" anunţă destituirea amiralului Viktorov, comandantul flotei sovietice din Extremul Orient. El a fost înlocuit provizoriu cu amiralul Pirejev.

—xox○xox—

SCRISORI DIN PARIS

Teatrele din Paris

Plin peste tot! — Revoluţie şi comedie. — Notarul magnific. — Septuagenara îndrăgostită

de RENE SAIVE

Paris, Iulie

Deşi expoziţia nu e încă complet terminată, Parisul e năpădit în momentul de faţă de turişti străini. Hotelurile sunt arhipline, restaurantele înţesate de clienţi. Diferitele teatre, care fuseseră greu lovite de criză, se bucură acum de o revenire a prosperităţii. Iată câteva exemple şi câteva cifre: La „Bouffe Parisiens", „Cele trei valsuri" îşi continuă strălucita carieră, biletele fiind vândute cu şase zile înainte de spectacol. La „Nouveautés" revista lui Rip şi Willemetz V'là le Travail" face în fiecare seară săli arhipline. La Teatrul „Antoine", „Mackbeth" şi „Oedip", două vechi succese, triumfă. Music-hall-urile sunt în plină perioadă de prosperitate: „Folies Bergère" face reţete de 55, 60 şi 70.000 franci, „Casino de Paris" e tot aşa de favorizat. Nu mai vorbim de cântăreţi şi de cabaretele din Montmartre; acelea barem sunt incontinuu arhipline.

Dar iată două poveşti triste, relative la teatru: Aventurile şi nenorocirile teatrului „Sarah Bernhardt" şi teatrului „Gaité Lyrique".

Aceste două săli aparţin oraşului Paris. După ce multă vreme au contribuit la gloria capitalei, ele au fost, ca multe altele, lovite de vitregia soartei. Afacerile începură să meargă prost; directorii renunţară de a le mai exploata. In zadar oraşul Paris încerca să mai reînvie aceste muribunde. In sfârşit, consiliul mu-

(Continuare în pag. 2-a)

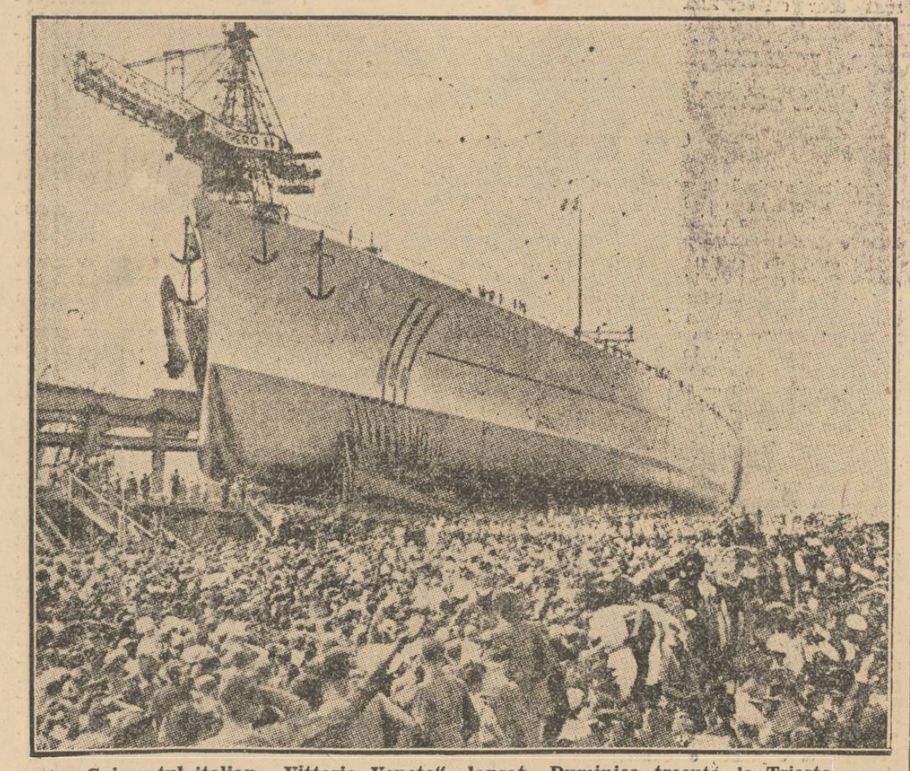

Cuirasatul italian „Vittorio Veneto" lansat, Duminica trecută, la Trieste

Vizita Suveranului României în Belgia

M. S. Regele Carol al II-lea, întâmpinat la palatul din Laeken de M. S. Regele Leopold al Belgiei